Карма и подробности за закона за кармата

GA 96

Рудолф Щайнер

15 октомври 1906 г., Берлин

Карма и подробности за закона за кармата

Днес ще говорим за Карма и подробности за закона за Кармата. Знаете, че под Карма се има предвид великият закон за причината и следствието в духовния живот и че този закон за Кармата се разглежда в Духовната наука, тъй като се прилага за повтарящи се животи на Земята. Говорим за взаимовръзката между Прераждането и Кармата. Както със сигурност знаете, преобладаващото схващане за този закон за Кармата е донякъде повърхностно, сякаш става въпрос просто за награда и наказание, простиращи се от едно въплъщение в друго, така че когато индивидът преживее нещо зло или осъдително в настоящия живот, той трябва безусловно да си каже: Поради някаква вина, натрупана в предишния ми живот, съм заслужил това - или, ако направя това или онова, съответната награда или наказание ще бъде мое в следващия живот - но въпросът не е толкова прост. Всеки, който желае да разбере този закон за Кармата, трябва да проникне по-дълбоко в природата на човека и цялото му същество.

Законът за Кармата и Прераждането, за многократните животи на Земята, е обект на най-жестоките възможни атаки от противниците на Духовната Наука, атаки често започващи с изтърканата фраза: „Един живот на Земята ми е достатъчен. Нямам желание да го изтърпя повече от веднъж“ – и завършващи с твърдението, че това е учение, което води до бездействие и сляпо примирение пред съдбата. Ще разгледаме подробно това противопоставяне и ще можем да го опровергаем в случай на всяко възражение, когато изучим целия ход на Кармата. За тази цел трябва да си припомним още веднъж какво е Човекът в по-дълбок смисъл.

Знаем, че човекът се състои предимно от физическо тяло, което може да се види с очите и да се докосне с ръцете, което се изследва и анализира от физическата наука, анализира чрез анатомия и е познато в обикновения живот. Много материалистични мислители считат физическото тяло за единствено доказателство за съществуването на човека. Тогава трябва да разглеждаме етерното тяло, или жизненото тяло, като втори член на човешкото същество. То е тяло, което се състои от вещество, съществено различно от това на физическото тяло. В никакъв случай не е достатъчно да се каже, че материята, веществото, от което се състои етерното тяло, е съществено по-фино от веществото, от което е съставено физическото тяло. По-скоро тук имаме съвсем различна „веществеността“. Това е активна материя, материя от природата на силата. Тази етерна материя, която няма никаква връзка с това, което във физиката се нарича етер, има определено творческо качество и всъщност е изграждащият, конструктивен принцип. Най-добрата ментална картина, която можете да си направите за етерното тяло, е, че формата му е приблизително същата като тази на физическото тяло, но е светещо навсякъде, макар и не напълно прозрачно – дори за ясновидци. То е и проницаемо; ако беше само то, човек би могъл да премине през него. В същото време то е творческо; физическите органи на

човека са изградени от него. Сърце, бял дроб, черен дроб и т.н. са създадени от това етерно тяло. От материалистическа гледна точка би могло да се каже, че при малко дете етерното тяло трябва да е много малко. И това е така. Трябва да мислим за етерното тяло по-скоро като за сила, която при определени обстоятелства може да заема по-малко пространство от това, което всъщност създава. Следователно тук имаме работа с творчески живот, с творческо тяло, което е в основата на физическото тяло, което може да бъде докоснато в пространството. Това етерно тяло е носител на навиците на човека. Преди всичко то е носител на паметта и темперамента, на трайните качества на душата в човешкото същество. Говорейки за душевната природа на човешкото същество, ние не имаме предвид само темперамента и качествата на характера. Но по отношение на формата всичко това се проявява в етерното тяло.
Третият член на човешкото същество е астралното тяло. То изпълва и обгражда тялото му като аура от светлина, в която импулсите, желанията и страстите стават видими. Това често е било описвано.
Четвъртият член на човешкото същество е това, което се проявява в самосъзнанието, в „Аз-а“. Останалите членове са само зародишни и са центрирани в „Аз-а“.
Във връзка с кармичната еволюция именно тези членове на човешкото същество са от първостепенен интерес за нас. Преди всичко трябва да сме наясно с един много важен житейски факт. Когато погледнете назад към живота си и си помислите за детството си, ще можете да кажете, че сте научили много много. Имаше време, когато не можехте да пишете или четете и не знаехте нищо за събитията в света, за историята или литературата, както и за много други неща. Сега имате знания за всичко това и то е станало притежание на вашата душа. Но вие също така знаете, че човек може да научи много и въпреки това не настъпва голяма промяна в първоначалния му характер и темперамент. Има хора, които през живота си са натрупали огромно количество знания и са изпълнили душите си с наука от всякакъв вид, но които трябва да си признаят: Някога имах буен нрав и все още го имам днес - Или пък: Бях флегматик от самото начало и съм си останал такъв. Някога имах този или онзи навик и все още го имам. Вярно е, че има и хора, които са променили много в собствената си природа и характер. Може би наистина няма човек, който да не е променил никаква основната си нагласа. Когато се върнете към детството си, със сигурност ще трябва да признаете, че оттогава сте постигнали много промени в характера си. Но в същото време ще осъзнаете, че осъзнаването на вашите характеристики и научаването как да ги промените са процеси, свързани помежду си като минутната стрелка на часовник и часовата стрелка.
Трансформацията на характера и темперамента протича бавно, както и часовата стрелка на часовник, а наблюденията върху живота са сравнително бързи, подобно на минутната стрелка. Това е свързано с факта, че всичко, което човек научава,

може да бъде бързо прието в душата; астралното тяло е негов носител и то действа в астралното тяло. Когато научите нещо фундаментално ново, в момента ви обзема чувство, което е забравено на следващия ден. Или ако изпитвате болка, която с времето изчезва от съзнанието ви - това са неща, които могат да се видят как се появяват в астралното тяло и след това изчезват от него. Астралното тяло е носител на всичко това.

Всичко, което се проявява в нас временно и изчезва отново, има своето седалище в астралното тяло. Това, което се превръща в постоянен запас на човека, доколкото се изразява в душевния живот, всичко, което се превръща в навик, така че да е забележимо у индивида за дълго време - може би винаги - в живота му, всичко, което е свързано с темперамента, се намира в етерното тяло, което е по-плътно от астралното тяло. Когато човек успее да промени навик, характерна черта на своя темперамент, когато например се освободи от навика си на мързел и стане буден и внимателен, това става очевидно в етерното тяло, не само в астралното тяло. Когато човек научи много, усвои го толкова добре, че то постепенно се превърне в ценност на самата му душа и действителна съставна част от вътрешната му природа - така че той не само го познава, но и го притежава в по-дълбок смисъл - тогава той променя конфигурацията на своето етерно тяло. Когато някой приеме морален принцип и е принуден да си повтаря многократно: принципът съществува, затова му се подчинявам – тогава принципът е вкоренен само в астралното тяло. Но ако принципът е толкова здраво вкоренен в него, че той просто не може да направи нищо друго, освен да му се подчинява – тогава той се установява в етерното тяло. Преходът от астралното тяло към етерното тяло се осъществява бавно и постепенно в хода на живота.

Сега ще преминем от изучаване на тези членове на човешката конституция към тяхната връзка с Кармата. Това, което се случва по време на един и същ земен живот само бавно, т.е. преходът на нещо, което първоначално е в астралното тяло, в етерното тяло, се проявява кармично от едно въплъщение в друго по следния начин. – Някой, който се е опитал да преценява нещата в съответствие с истинския морал и който в това стремеж може би е бил подтикван от други съображения, намира плодовете на този стремеж в следващия си живот като основно качество на етерното си тяло, като вид навик, като качество на характера си. Това, което е активно в настоящия живот в астралното тяло, в следващия живот става атрибут на етерното тяло. Когато срещнете човек с определен похвален навик, който постоянно се проявява в живота му, това е индикация, че в предишното си въплъщение той е усвоил съответните идеи или е изследвал внимателно собствената си природа. Склонностите и навиците произтичат от идеи, мисли и понятия, които са били формирани в предишни животи. Ако обърнете внимание на това, можете да се подготвите за следващото въплъщение, като положите основите на определена организация на етерното тяло. Можете да си кажете: Ще се опитам в

този живот да се убеждавам отново и отново, че това или онова е добро и правилно. Тогава етерното тяло в крайна сметка ще ви покаже, че е добро и правилно по самата природа на нещата да следвате съответните принципи.
Една определена концепция, която може да бъде обяснена в светлината на кармата, е особено важна тук. Това е концепцията за съвестта. Това, което произтича от съвестта на човек, е също така нещо, което е било придобито. Той има съвест, инстинкт за това, което е добро, правилно и истинско, само защото в миналите си животи, в преживяванията си през живота, в моралните си принципи, е оформил тази съвест. Можете да осигурите укрепването и развитието на съвестта, ако се стремите всеки ден да задълбочавате моралните си представи. Моралните представи се превръщат в съвест в следващия живот и в този след него.
И така, виждате, че това, което ни показва минутната стрелка на часовника на живота, се превръща в часова стрелка в следващия живот. Трябва обаче да има известно укрепване на моралния принцип и неговата реализация в един живот и след това те се консолидират за следващия. Това, което се установява в етерното тяло на един живот, довежда до зрялост качествата на физическото тяло на следващия живот. Добрите навици, добрите наклонности, добрите черти на характера подготвят здраве, физическа издръжливост, физическа сила и следователно здраво физическо тяло за следващия живот. Здравото физическо тяло в един живот показва, че съответният индивид е подготвил това физическо тяло за себе си в по-ранен живот чрез самостоятелно придобити навици и качества на характера. Особено силна връзка съществува между добре развитата памет в един живот и физическото тяло в следващия живот.
Нека вземем за пример човек, който забравя всичко веднага, и друг, който има вярна памет. Човек трябва само съзнателно да си припомня преживявания в паметта и да ги практикува последователно и накрая ще забележи, че не само добрата памет е придобита за неща, за които е придобита специфична подготовка, но и че тази памет се превръща в съвсем различна способност, която се използва по време на процеса на духовно развитие. Способността за обзор на миналото се развива в много значителна степен. Човек, който развива паметта си съзнателно, ще се прероди с физическа здравина, с крайници, които могат да му бъдат наистина полезни за осъществяване на това, което душата му вътрешно желае. Тяло, което не е способно да осъществи желанията на душата, произлиза от предишен живот, през който не са се полагали грижи за развитието на добра и здрава памет, а когато поради небрежност е преобладавала забравата.
Днес говорим само за единични явления, но можете да осъзнаете мащаба на областта, за която говорим. Истинският окултист никога няма да се отдаде на спекулации по тази тема. Това, което ви представих, не са теории, а определени случаи, които са били проверени. Казаното тук се основава на конкретни резултати от изследвания. Когато беше заявено, че здрав физически организъм, който се

подчинява на душата, може да бъде проследен до добър спомен от предишен живот, бяха изследвани редица случаи и дадените указания се основаваха на фактите, установени от това изследване. Представени бяха само факти.
Това, което се развива в етерното тяло, преминава в следващия живот във физическото тяло. Добрите наклонности, качествата на характера и умелите навици в живота се изразяват в здраво физическо тяло в следващото въплъщение, докато противоположните качества създават болнав организъм в следващия живот. Това не трябва да се разбира в смисъл, че определена болест произтича от определено качество, а определени предразположения към заболяване винаги могат да бъдат доведени до съвсем определени качества на характера и темперамента в предишния живот. Индивид, чийто живот в миналото е бил изпълнен с опетнени качества на характера, има в настоящия живот организъм, който е по-лесно податлив на физически заболявания, отколкото организма на индивид, който е бил надарен със здрави характеристики и добър темперамент. Такъв индивид ще се прероди с тяло, което може да бъде изложено на всяка възможна форма на епидемия, без да бъде заразено.
Виждате, следователно, че нещата в света са сложни и са подчинени на закона за причината и следствието. За да дам пример, ето един случай, основан на определени резултати от изследване. В началото може да е донякъде шокиращ, но в учебна група със сигурност може да се говори за него. Определен човек е развил изцяло егоистичен стремеж към придобиване, истинска алчност за външно богатство. Не става въпрос за здравословен стремеж към богатство, който може да произтича от алтруистична цел да се помага и да се занимава с безкористна дейност в света - това е нещо различно - а за егоистичен копнеж за придобиване, дължащ се на особена конституция на етерното тяло; стремежът към придобиване е бил ненормален. Такъв човек е много вероятно да се роди в следващия живот с физическо тяло, предразположено към инфекциозни заболявания. В многобройни случаи окултизмът е установил, че индивиди, лесно предразположени към инфекции от епидемии в настоящия живот, са притежавали патологично чувство за придобиване в предишния живот.
Могат да се цитират и други примери. По този начин, има две характеристики, които имат ясно разпознаваемо влияние върху кармичното формиране на следващия живот. Тук трябва да говорим за начало за силното влияние, упражнявано от любящото, доброжелателно отношение към ближния. Има хора, които приемат всичко от своите ближни с доброжелателност, които се отнасят към обкръжението си с любов и съчувствие. В много случаи тази любов се простира далеч отвъд чистата филантропия. Такива хора обичат природата и целия свят. Колкото по-силно се е развило това чувство за всеобхватна любов и се е превърнало в навик в душата и следователно е вкоренено в етерното тяло, толкова по-голяма е способността на съответния индивид да запази качествата на младостта

за дълго време в следващо въплъщение. Следователно, човек, който остарява много късно в живота си, който остава млад и подвижен, има зад гърба си по-ранен живот - или може би няколко живота - през които е имал истинска любов към обкръжението си. Колкото по-силно изразява любов към обкръжението си, толкова по-дълго остава физически млад в следващо въплъщение. Човек, склонен да проявява антипатия към своите ближни, остарява рано в следващия живот. Тяло, което показва признаци на старост във физически ранна възраст, произтича от живота на перверзен критик, от живот на отвращение и злоба. По този начин виждаме, че животът може да бъде повлиян от съзнателна намеса в Кармата. Човек, способен да обича в настоящия живот, може да бъде сигурен, че в следващия живот ще има тяло, което разкрива всички черти на младостта. Хората, които стават сурови критици в ранна възраст, в следващия живот ще бъдат хора, които почти се раждат с бръчки! Това е радикален израз, но е основан на истината.
По този начин, законите на Кармата разкриват връзката между здравето и духовния живот. Всеки ще се съгласи, че тази връзка не може да бъде очевидна веднага, но отделните детайли трябва да се съмняват, че една истински морална, искрена, съвестна душа е бъдещият създател на здраво тяло. Но действителното познание за това не може да се очаква от ден за ден, нито може да се вярва, че човек, страдащ от душевни недостатъци, може да бъде излекуван за една нощ. Трябва също да се осъзнае, че човек трябва да се издигне над егоизма и да възприеме безкористен начин на живот, който не иска да събере плодовете на делата си веднага. Това, което се превръща в навик, обаче, може да повлияе на физическото тяло още в настоящия живот. Доказателство за това е окултното развитие, което може да придобие съзнателно влияние не само върху астралното тяло, но и върху етерното тяло. Човек, който постига окултно развитие, се научава как да влияе не само върху астралното си тяло, но и върху етерното си тяло и физическото си тяло. Чрез трансформацията на навика, един насилствен, холеричен индивид може да се превърне в нежен човек, а силно емоционалното човешко същество в уравновесен, хармоничен човек. Окултистът трябва да промени навиците си за сравнително кратко време. Истинското развитие предполага, че това, което човек научава, не остава просто учение, а прониква в етерното тяло. При окултиста то прониква дори във физическото тяло. Той се научава да контролира сърдечния ритъм, пулса и дишането. Процес, който в обикновения живот е разпределен в много превъплъщения, следователно е съкратен. Самият процес на Карма е съкратен при окултиста.
Много от това, което ще се обсъжда тази зима, ще ни стане по-разбираемо, когато научим за някои по-интимни кармични връзки, например разликата между кармата на красивия и грозния човек. Каква е кармата на красивия човек? Тук се замисля нещо, което на пръв поглед изглежда невероятно, но въпреки това е факт. Красотата на физическото тяло в много случаи, не винаги, но много често, е

следствие от страдание, претърпяно в предходния живот. Страданието в предходния живот – физическо, а също и душевно страдание – се превръща в красота в следващ живот, красота на външното физическо тяло. В тези случаи е позволено да се използва аналогия, която често съм прилагал. Как възниква красивата перла в перлена стрида? Всъщност, в резултат на болест. Приблизително казано, следователно, има кармичен процес, който представлява връзката на болестта, на страданието, с красотата. Тази красота често се купува с цената на страдание и болест.

Мъдростта също в много отношения се купува с цената на болка. Не е без интерес, че един определен пример за външно изследване днес потвърждава по много начини това, което окултистите са казвали от хиляди години, а именно, че мъдростта е свързана с болка и страдания, с живот на сериозност и отречение в предишното съществуване. Понякога е много възнаграждаващо да се консултираме с обикновено научно изследване. Наскоро беше публикувана книга за ефектите на мисленето. Целта ѝ е да покаже как във физиономията на човешкото същество са запечатани качеството и посоката на неговото мислене. Авторът на книгата, който очевидно не знае много за окултизма, въпреки това е открил чрез външно наблюдение, че впечатление от веднъж преживяна болка може да бъде разпознато във физиономията на мислителя. Съвременната наука е на път да потвърди древната окултна мъдрост малко по малко. В следващите години това ще се случва много по-често, отколкото който и да е учен учен може да мечтае.

Сега ще ви бъде още по-лесно да осъзнаете, че човек не може да се поддаде на сляпа вяра или подчинение на авторитети във връзка с определени откровения от историята на духовния живот. Изправен пред проблема с разбирането на кармичния закон в случай на феномен като Шопенхауер, чието цялостно светоусещане е изпълнено с настроение на песимизъм, никой, притежаващ по-дълбоко прозрение, не би трябвало да вярва, че този песимизъм представлява фундаменталното отношение на човечеството като цяло. Той е по-скоро индивидуална черта на душата на Шопенхауер, кармично предсказана и породена от определена конституция на етерното му тяло. Това песимистично настроение на мисленето му може да бъде разбрано само чрез изследване на кармичния аспект. В по-ранен живот – и това е абсолютно реално обяснение – личност от този характер не е имала възможност да направи много добро. Поради своето житейско положение и призвание този човек е бил длъжен да извърши много зло и несправедливост. И това зло и несправедливост, които му е било предопределено – не от кармата, а от призванието си – да причини, се върнаха при него под формата на известно чувство на антипатия към света, с който сега се сблъскваше. Тази антипатия беше преразказ на собствените му дела. Ако искате да разберете кармата, не бива да възприемате фаталистичната гледна точка, че всичко е предопределено. Човек не е нужно да бъде осъден от предишните си животи, за да

извършва настоящите си дела. Често се прави корекция в следващия живот. По този начин делата не винаги са плодове на по-ранен живот, а в определени случаи намират своята корекция в бъдеще, което говори за причината за песимистичното настроение у Шопенхауер.
Трябва стриктно да разграничаваме всичко, което човек извършва като свои индивидуални дела, дела, които произтичат изцяло от самия него, и тези, които са задължителни от неговата раса, семейство и професия. Двама Съветници могат да правят едно и също нещо, защото са Съветници, но и това е изключение. Те обаче могат да извършват и съвсем различни дела, защото са различни човешки същества. И точно това разглеждаме сега. Дела, произтичащи от личността на човек – това е, което го среща като външна съдба в следващото въплъщение. Ако някой човек се окаже в щастливи житейски обстоятелства, ако се радва на благоприятна съдба, това го връща към справедливите, гениални и добри дела от по-ранен живот. Ако житейските обстоятелства на човек са неблагоприятни, ако има много неуспехи и е заобиколен от неблагоприятни условия – имат се предвид външни обстоятелства, а не качествата на физическото тяло – това също води към лични дела от предишния живот. Това, което човек е постигнал в резултат на своето призвание и семейни обстоятелства, се съхранява в неговия темперамент и характер. По този начин съдбата на човек се определя от личните му дела в предходния живот. И обратно, чрез добри, интелигентни и праведни дела, той може да донесе благоприятна или неблагоприятна съдба в следващото въплъщение.
Човек, който влиза в контакт с определени личности, сам е създал условията за това в предишен живот. Той е имал нещо общо с тези индивиди и сега сам ги е въвел в своята среда. Ето един пример от времето на вемските трибунали.[1]Един такъв трибунал се е занимавал с екзекуция. Жертвата е била изправена пред маскирани съдии, които незабавно са привели в изпълнение присъдата. Това е случай, в който човек е бил осъден и екзекутиран. Окултно изследване на съдбата му в по-ранните превъплъщения е разкрило факта, че индивидът, екзекутиран от петимата съдии, по времето, когато е бил вожд, е позволил тези петима души да бъдат убити. Неговото деяние в отминали дни е довело тези петима души, сякаш с магнитна сила, обратно в живота му и те са му отмъстили. Това е радикален случай, но е основан на универсален закон. Не можете да влезете в контакт с човек, който оказва влияние върху живота ви, ако сами не сте го въвели в орбитата си въз основа на по-ранни взаимоотношения. Разбира се, може да се случи и така, че чрез общи условия, чрез професията или семейството си човек е доведен в контакт с хора, които никога преди не е срещал. Но след това, чрез взаимното им поведение, се полага основата за среща в следващото превъплъщение, среща, свързана със съдбите и живота на засегнатите лица. Ще осъзнаете, че тези илюстрации на Кармата са в много отношения сложни и в никакъв случай не са толкова лесни за обяснение. Важно е

да изучаваме тези примери поотделно, защото само така можем наистина да разберем живота.
Трябва отново и отново да се подчертава, че идеята за Карма, правилно разбрана и открита в християнството, никога не бива да се смята за противоречаща на учението за Изкуплението. На много от вас вече говорих за съвместимостта на християнското учение за Изкуплението с идеята за Карма, но тук има и нови слушатели. Могат да се открият много недоразумения, често поради факта, че много хора говорят за *теософията* без много разбиране. Твърди се, че Карма означава просто, че човек трябва да поеме върху себе си всички последици от своите дела. Ако е извършил някакво прегрешение, само той може да се изкупи от греха си. От тази гледна точка много теософи заявяват, че мисълта за Изкуплението чрез Христос Исус е неоснователна, че теософията не би могла да приеме идеята за Изкупление чрез друго същество, защото всеки човек трябва да се изкупи. Християнските теолози оспорват това, казвайки: ние вярваме в Изкуплението чрез Христос Исус, но вие вярвате в самоизкуплението. Това е немислимо.[2]
Междувременно, Кармата е вид житейска сметка, която с право може да се сравни със сметките на търговския пътник. От едната страна има дебитни записи, а от другата - кредитни записи. Те се сумират и се прави баланс. Би бил един особен търговец, който би казал: Няма да правя повече бизнес, за да не се наруши балансът ми. - Точно както във всеки момент от живота на търговския пътник може да се извърши нова сделка, така и във всеки момент чрез ново дело може да се създаде нова карма. Когато някой каже: Човек сам си е причинил страданието, заслужил го е, така че не мога да му помогна - това са големи глупости. Все едно хиляда марки биха ти помогнали, но ако ти ги дам, бих нарушил счетоводната ти книга. - Това със сигурност не би било така! Сумата на заема просто би била вписана в счетоводната книга. Същото е и с живота. Обезщетение трябва да се направи, но не е задължително да се направи от самия човек. Кармата не означава самообезщетение, а само обезщетение чрез дело. Сега да предположим, че сте богат, влиятелен човек, който може да помогне не само на едно, а на две. Тогава можете да се намесите в кармата на две човешки същества. Само защото кармата съществува, вие можете да се намесите в житейския път и на двамата. Има хора, които могат да помогнат на трима, четирима, петима души – дори на стотици. Такива хора няма да кажат: „Не трябва да помагам на тези други, защото тогава ще се намеся в тяхната карма.“ – по-скоро ще им помогнат.
Такава помощ може да бъде предоставена от едно най-могъщо Същество, което някога се е появило в света на онези, които се смятат за Негови последователи. Това Същество е Христос Исус. Фактът, че Изкуплението е осъществено чрез определена форма на зло, не противоречи на закона за Кармата. Изкуплението чрез Христос Исус е напълно съвместимо със закона за Кармата, точно както е и помощта, оказана от богатия човек на фалиралия търговец. Недоразуменията

произтичат от факта, че теософите по същество не разбират Кармата, а теолозите не са се занимавали с това. Именно чрез присъщата природа и важност на деянието на едно единствено възвишено Същество е гарантирана валидността на закона за Кармата. Когато в бъдеще тези неща бъдат правилно разбрани, за първи път ще стане очевидно, че теософията не е противник на никоя изповед, която има истинска основа, и как тя води много по-скоро до истинското ѝ разбиране. Ако сте разпознали закона за Кармата в определен брой случаи, ще почувствате, че тук сте възприели дълбока необходимост от духовен живот. Истината е, че законът за кармата е бил правилно разбран само от този, за когото той не е просто теоретично знание, а е станал част от целия му свят на чувства и възприятия. Вътрешна сигурност и хармония тогава проникват в целия живот. А онези хора, които отново и отново твърдят, че законът за кармата води до бездействие и летаргия, че кара човек да се изостави на произвола на съдбата си и не води до свобода в живота – такива хора не са положили никакви усилия да живеят в хармония със закона за кармата. Да живееш в съответствие със закона за кармата означава да вдъхнеш смелост и надежда в душата.

Законът за Кармата трябва преди всичко да хвърли светлина върху нашето бъдеще. Трябва да мислим по-малко за миналото, отколкото за бъдещето. По много начини е показано, че в съответствие със закона за Кармата човек може да произвежда ефекти далеч в бъдещето, като подготвя в астралното си тяло бъдещата конфигурация на етерното тяло и в хода на по-нататъшния прогрес бъдещото формиране на физическото тяло. Когато схванете последиците от това, ще осъзнаете огромното значение на тези връзки и какво задълбочаване ще преживее идеята за образование, особено това на народите, в светлината на закона за Кармата. Ако днес се положат усилия да се накарат човешките същества да живеят в съответствие със закона за Кармата и да се подготви конфигурацията на тяхното бъдеще съответно, те едновременно подготвят бъдещите общности от народи. В крайна сметка животът в бъдеще ще се състои от преродените човешки същества на настоящето. Здрави раси и особено здрави лидери на бъдещите раси ще се появят, ако човешките същества продължат да живеят в бъдещето интелигентно, в съответствие със закона за Кармата. Защото, ако отделният индивид постигне съвършенство до известна степен, той оказва влияние върху организмите на народите и расите.

Действителният механизъм на Кармата е предмет на ранно обсъждане. Въпросът е свързан с това кои сили се активират, когато астралните характеристики на настоящия живот се предават на етерното тяло в следващия живот и кои сили водят до това качествата, установени в етерното тяло на настоящия живот - навици и склонности - да се пренесат във физическата предразположеност на следващия живот. Още по-трудно е да се отговори на следния въпрос: Кои сили действат в случаите, когато делата на човек в настоящия живот определят външната му среда в

следващото въплъщение, когато той не само събира около себе си индивидите, с които е имал и е имал нещо общо, но и заема своето място в света на Природата, който го заобикаля, в растителния и животинския свят, както и в условията на расата и обществото, които самият той е подготвил? Какъв е характерът на тези сили, които връщат всичко това обратно на съответния индивид? Как се случва така, че две човешки същества, които са имали някаква връзка помежду си в по-ранен живот и от които едното се преражда в Америка, а другото в Европа, въпреки това са събрани заедно? Това са великите въпроси, на които ще се опитаме да отговорим следващия път. Накратко, как взаимоотношенията в един живот формират взаимоотношенията в следващия? Тъй като ще имаме много гости, този въпрос също ще бъде подходящ за изучаване на общото събрание. Естествено, тези, които са присъствали на тази поредица от лекции, ще бъдат с предимство. Заглавието на следващата лекция ще бъде: Техниката на кармата.
По този начин, днес и следващия път ще бъде разгледан един важен житейски въпрос. Моля ви да имате предвид, че казаното се състои от избрани случаи, основани на действителни окултни факти. Всичко, което беше разкрито днес по темата за кармичните връзки, води обратно към действителното изследване на Кармата на конкретни индивиди. Изучаването на Кармата ни дава и знания как да оценим, дори в настоящия живот, връзката между болестта и специфичните характеристики на живота на душата, особено пробуждането на определени сили на душата. Досега тези, които са усвоили лекциите за Кармата, дадени тук, казаното в общи линии в лекциите на Архитектенхаус за болестта и смъртта, страданието и злото, ще бъде разширено по-подробно. През тази зима тук и другаде ще бъде обърнато специално внимание на мястото на духовно-научния поглед върху света в практическия живот. По този начин ще засилим импулса и прозрението, като гарантираме, че Духовната Наука не се представя като нещо непрактично, а е фактор в самия практически живот.